

My, a otwartość innych, inni, a nasza otwartość

dr Gabriela Waliszewska, Agnieszka Goszczyńska

BIBLIOTEKA
Uniwersytetu
Łódzkiego

Otwarta nauka

Obejmuje wszystkie próby stosowania otwartych modeli produkcji i dystrybucji wiedzy, czyli otwarty dostęp do publikacji naukowych, do danych surowych, otwarte modele pracy naukowej, stosowanie lub tworzenie otwartego oprogramowania w nauce, a także otwarte recenzowanie i opiniowanie osiągnięć naukowych.

Otwartość

- Czy zamieszczacie swoje publikacje w Internecie?
- Czy są one dostępne bez konieczności zarejestrowania się i bez opłat?
- Czy użytkownicy mają prawo do ponownego wykorzystania waszych publikacji?
- Czy publikujecie na wolnej licencji?

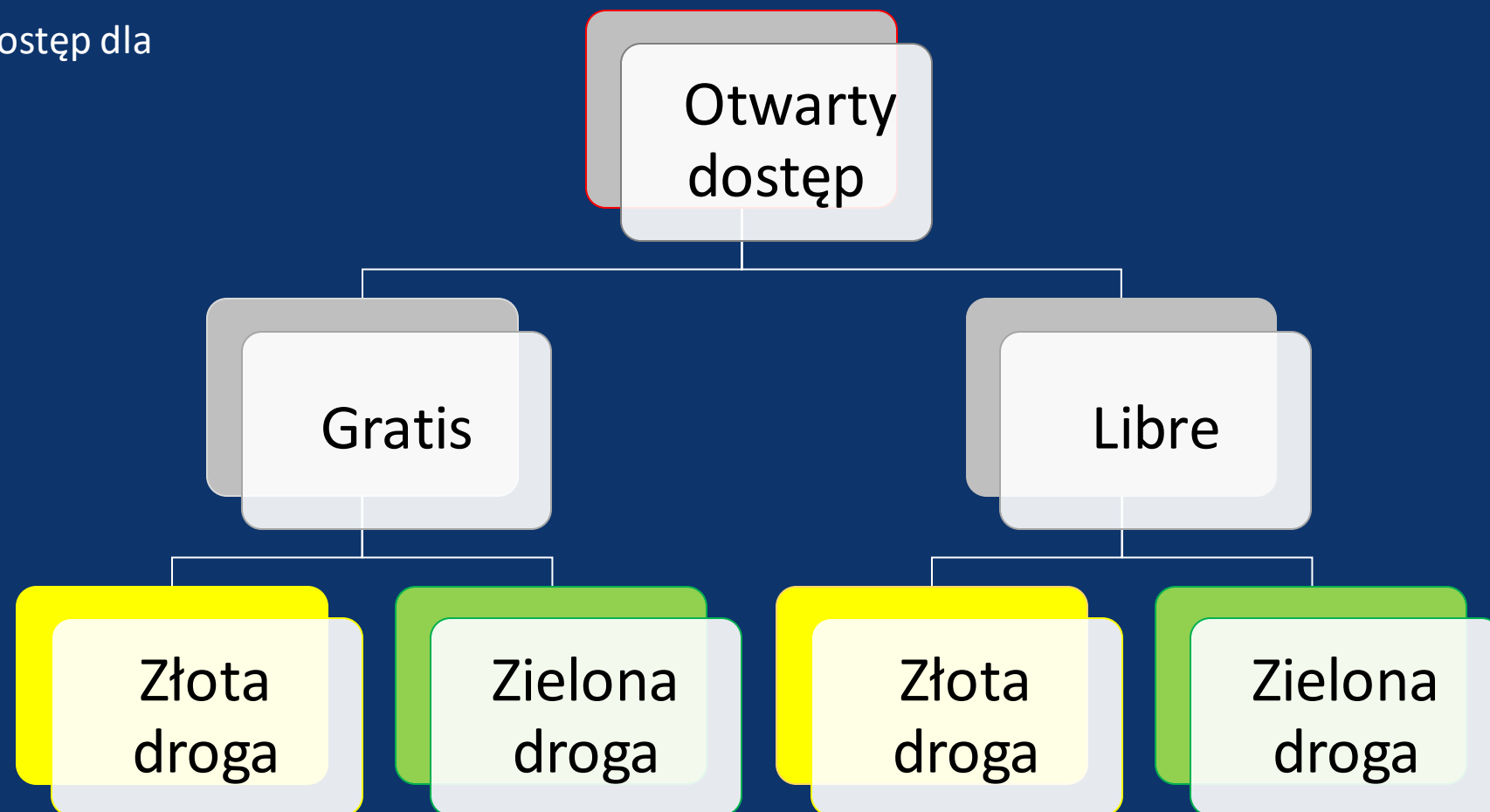
Piramida otwartości

Otwarty dostęp

Bezpłatny i natychmiastowy dostęp dla
każdego do treści naukowych

Licencje Creative Commons i Domena Publiczna

Uznanie autorstwa. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko autora pierwowzoru.

Użycie niekomercyjne. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne jedynie do celów niekomercyjnych.

Na tych samych warunkach. Wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej do tej, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.

Bez utworów zależnych. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.

Źródło: <https://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons>

Otwartości publikacji

- Wybór licencji publikacji (uzgadnianie ze współtwórcami manuskryptu) ([SHERPA \(ROMEO\)](#), [DOAJ](#))
- Zawieranie umowy z wydawcą negocjacje / ustalenia zasady otwartego dostępu (licencje)
- Raportowanie dorobku jednostki w module sprawozdawczym PBN (Polska Bibliografia Naukowa w systemie POL-ON)
- Archiwizowanie prac w repozytorium instytucjonalnym
- Składanie wniosków o granty (wydatki na opublikowanie wyników – koszt kwalifikowany)
- Rozliczanie grantów (sprawozdanie)

Raportowanie dorobku instytucji

- [Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 czerwca 2015 r. w sprawie Systemu Informacji o Nauce](#)
- [Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lutego 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Systemu Informacji o Nauce](#)

Wymagane informacje o otwartym dostępie do publikacji artykułów, monografii i rozdziałów z monografii:

- sposób, w jaki publikacja została udostępniona
- wersja tekstu, która jest dostępna w sposób otwarty
- otwarta licencja, na jakiej publikacja jest dostępna
- data udostępnienia publikacji w sposób otwarty

Otwarty dostęp w Polsce w liczbach

- 49% spośród niemal 2000 czasopism punktowanych z wykazu MNiSW udostępnia swoje bieżące numery bezpłatnie w Internecie
- 59% przebadanych naukowców przynajmniej raz udostępniło w sposób otwarty swoją pracę
- 12% z nich robi to regularnie
- 74% respondentów popiera udostępnianie w sposób otwarty wyników wszystkich badań naukowych finansowanych ze środków publicznych
- 29 repozytoriów instytucjonalne i dziedzinowe (łącznie z repozytoriami danych badawczych)

(Źródło: ***Otwarta nauka w Polsce 2014. Diagnoza***)

Wydział	2014			2015			2016		
	Liczba artykułów, monografii i rozdziałów odnotowanych w bazie Expertus	Liczba otwartych dokumentów, według kryterium - moment ukazania się dokumentu OA	% udział otwartych dokumentów	Liczba artykułów, monografii i rozdziałów odnotowanych w bazie Expertus	Liczba otwartych dokumentów, według kryterium - moment ukazania się dokumentu OA	% udział otwartych dokumentów	Liczba artykułów, monografii i rozdziałów odnotowanych w bazie Expertus	Liczba otwartych dokumentów, według kryterium - moment ukazania się dokumentu OA	% udział otwartych dokumentów
Biologii i Ochrony Środowiska	441	74	16,8	454	93	20,5	408	92	22,5
Chemii	133	25	18,8	138	18	13,0	137	27	19,7
Ekonomiczno-Socjologiczny	1100	28	2,5	899	65	7,2	776	202	26,0
Filologiczny	1006	37	3,7	1020	78	7,6	796	45	5,7
Filozoficzno-Historyczny	491	26	5,3	433	39	9,0	500	80	16,0
Fizyki i Informatyki Stosowanej	146	26	17,8	100	32	32,0	73	28	38,4
Matematyki i Informatyki	109	24	22,0	96	30	31,3	79	35	44,3
Nauk Geograficznych	276	63	22,8	313	99	31,6	294	126	42,9
Nauk o Wychowaniu	314	10	3,2	282	9	3,2	266	47	17,7
Prawa i Administracji	brak danych			brak danych			brak danych		
Studiów Międzynarodowych i Politologicznych	175	10	5,7	211	6	2,8	215	25	11,6
Zarządzania	336	90	26,8	356	137	38,5	512	142	27,7

Otwarte kanały naukowe - UŁ

- [Repozytorium Uniwersytetu Łódzkiego](#) - teksty dostępne na licencji CC-BY; otwarty dostęp do tekstów (libre)
- [Przegląd Socjologii Jakościowej](#) - teksty dostępne na licencji CC-BY
- [Internetowy Magazyn Filozoficzny Hybris](#) - teksty dostępne na licencji CC-BY-NC-ND
- [Ekonomia Międzynarodowa](#) - otwarty dostęp do tekstów (libre)
- E-booki wydawane przez [Katedrę Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej UŁ](#) - otwarty dostęp do tekstów (libre)
- [De Gruyter Open Journals](#) – m.in. Folia Biologica et Oecologica teksty dostępne na licencji CC-BY-NC-ND

Przykłady otwartych publikacji naukowych - UŁ

- [*Zastosowanie sieci neuronowych do planowania i analizy kampanii reklamowej*](#) tekst dostępny na licencji CC-BY-NC ([RUŁ](#))
- [*Shortening Day Length as a Previously Unrecognized Selective Pressure for Early Breeding in a Bird With Long Parental Care*](#) teksty dostępne na licencji CC-BY
- [Narodowy Program Publikacji Naukowych Springer Open Choice/Open Access W Polsce](#) ([RUŁ](#))
- [*Mechanizmy spójnościowe w dawnych tekstach popularnonaukowych*](#) tekst dostępny na licencji CC-BY-NC ([RUŁ](#))

